

Riigikogu liikme staatuse seaduse ning riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Seoses muutunud julgeolekuolukorraga on vajalik täpsustada, kellel on ametikohajärgne ligipääsuõigus riigisaladusele ja salastatud välisteabele. Kehtiva seaduse kohaselt on kõigil 101 Riigikogu liikmel ametikohajärgselt ligipääsuõigus riigisaladusele ja salastatud välisteabele. Paraku see ei ole kujunenud olukorras enam piisavalt range piirang. Eelnõuga kavandatakse muudatuste eesmärgiks on piirata ligipääsu riigisaladusele ja salastatud välisteabele ning lubada nendega tutvuda vaid neil saadikutel, kes on läbinud julgeolekukontrolli.

2. Seaduse eesmärk

Eelnõuga kaotatakse Riigikogu liikme ametikohajärgne õigus pääseda ligi riigisaladusele ja salastatud välisteabele ning edaspidi peab Riigikogu liige läbima riigisaladuse ja salastatud välisteabega tutvumiseks eelnevalt julgeolekukontrolli. Samas ei muudeta nõuet, mille kohaselt julgeolekukontroll on kohustuslik riigikaitsekomisjoni liikmetele. Ülejäänud Riigikogu liikmetel ei teki kohustust läbida julgeolekukontrolli. See aga ei tähenda seda, et Riigikogu liige ei pääseks edaspidi ligi talle töös vajalikule teabele. Kui Riigikogu liige läbib julgeolekukontrolli, siis saab talle ka edaspidi tema töös vajalikku salastatud teavet usaldada, arvestades kehtestatud piiranguid.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga muudetakse Riigikogu liikme staatuse seaduses ning riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses asjakohaseid sätteid, mis puudutavad Riigikogu liikme juurdepääsuõigust riigisaladusele ja salastatud välisteabele.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõu ei sisalda uusi, vähetuntud ega võõrkeelseid termineid.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole vastuolus Euroopa Liidu õigusega.

6. Seaduse mõjud

Eelnõu suurendab riigi julgeolekut. Muudatuste kohaselt suletakse tagauks, mille kaudu Eesti suhtes vaenulikel jõududel tekiks ligipääs Eesti julgeoleku seisukohast tundlikule teabele. Eelnõu eesmärgiks on välistada olukorrad, kus näiteks riigisaladusele ja salastatud välisteabele ligipääs säilib isikutel, kelle kohta on julgeolekukontrolli käigus tuvastatud, et neile ei tohiks ligipääsuõigust anda.

7. Seaduse rakendamise seotud eeldatavad kulud

Eelnõu seadusena vastuvõtmisel ei kaasne täiendavat kulu riigieelarvele.

8. Rakendusaktid

Eelnõu rakendamiseks ei ole kavandatud rakendusakte.

9. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 1. jaanuaril 2026. a.

Algatavad Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, Jaak Aab, Ester Karuse, Tanel Kiik,
Andre Hanimägi ja Züleyxa Izmailova

10.06.2025.a.

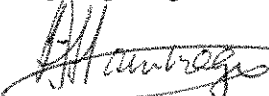
Helmen Kütt

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni aseesimees

Jaak Aab

Riigikogu liige

Andre Hanimägi

Riigikogu liige

Züleyxa Izmailova

Riigikogu liige

Ester Karuse

Riigikogu liige

(allkirjastatud digitaalselt)

Tanel Kiik

Riigikogu liige